

Vstupná správa

Analýza rozpočtového procesu

Mesto Banská Bystrica

Obsah

Úvodná informácia	2
Dôvody vzniku vstupnej správy	3
Základné informácie o programovom rozpočtovaní	5
Fakty a čísla o meste	6
Analýza rozpočtového procesu.....	7
Analýza príjmov a výdavkov rozpočtu mesta	7
Existencia regulačného rámca	8
Strategický rozmer v rozpočtovom procese	9
Rozpočtový proces a zodpovednosti	21
Organizačná štruktúra	25
Záver a plán práce	27
Príloha 1 - zoznam odkazov na webe.....	28
Príloha 2 – kontakty na účastníkov projektu za subjekt samosprávy	30

Úvodná informácia

Dôvody vzniku vstupnej správy

Vstupná správa sa realizuje ako jeden z výstupov projektu Ministerstva financií SR s názvom *Projekt pilotnej implementácie programového rozpočtovania (s dôrazom na využitie strategického plánovania) pre zvýšenie efektívnosti vynakladania verejných zdrojov a účinnosti dosahovania cieľov na úrovni samosprávy* (ďalej len „projekt“).

Cieľom projektu je prostredníctvom programových štruktúr formulovaných v pilotných subjektoch úspešne implementovať programové rozpočtovanie v miestnej a regionálnej územnej samospráve pre návrhy rozpočtov na roky 2009 – 2011.

Výber pilotných subjektov samospráv podliehal kritériu rôznej veľkosti zapojených subjektov a kritériu geografickej polohy v rámci územia SR tak, aby boli výstupy projektu v budúcnosti dostupné pre ďalšie subjekty miestnej a regionálnej územnej samosprávy.

Počet pilotných subjektov zapojených do projektu predstavuje spolu v 30 subjektov samosprávy, pričom ich rozloženie je nasledovné:

Subjekt samosprávy	Počet
VÚC	3
Krajské mesto	3
Okresné mesto	13
Obec	11
Spolu	30

Jedným z **krajských miest**, ktoré sa zapojili do projektu, je aj mesto **Banská Bystrica**.

Cieľom vstupnej správy je preskúmať rozpočtový proces mesta Banská Bystrica najmä z hľadiska:

- a) príjmov a výdavkov rozpočtu v časovom rade;
- b) existencie regulačného rámca;
- c) existencie strategického rozmeru v rozpočtovom procese a jeho uplatňovania;
- d) procesu prípravy rozpočtu, realizácie rozpočtu, jeho úprav, monitorovania a hodnotenia;
- e) existencie organizačnej štruktúry úradu vo vzťahu k tvorbe programovej štruktúry a definovaniu zodpovednosti;
- f) úloh jednotlivých subjektov v rámci územnej samosprávy (útvary, rozpočtové a príspevkové organizácie, zastupiteľstvo a pod.) na rozpočtovom procese.

Vstupná správa agreguje analytické údaje a súčasne tak slúži ako:

- i) podklad pre individuálny prístup v rámci implementácie projektu a
- ii) východiskový bod pre tvorbu záverečnej správy projektu.

Základné informácie o programovom rozpočtovaní

V posledných desaťročiach začali mnohé krajiny Organizácie pre hospodársku spoluprácu a rozvoj v rámci verejnej správy intenzívne využívať nástroje, ako strategické plánovanie, meranie a porovnávanie výkonnosti, riadenie či rozpočtovanie orientované na výkonnosť - na Slovensku označované ako programové rozpočtovanie.

Na úrovni ústrednej štátnej správy sa systém programového rozpočtovania v plnej miere zaviedol v roku 2004, počnúc ktorým rozpočtové kapitoly predkladajú svoje rozpočty aj v programovej štruktúre s cieľom zdôrazniť priority vlády vo forme zámerov a merateľných cieľov a tým aj prezentovať úspešnosť jednotlivých ministerstiev pri napĺňaní vládneho programu, ale aj ďalších úloh, ktoré im stanovuje napríklad národná alebo EÚ legislatíva.

Od roku 2009 sa „povinnosť“ pripravovať tzv. programové rozpočty vzťahuje aj na jednotlivé subjekty samosprávy - teda obce, mestá a vyššie územné celky. Znamená to, že rozpočty územnej samosprávy pre roky 2009-2011 už budú obsahovať údaje o zámeroch a cieľoch samospráv, čím sa podstatne zvýši informačná hodnota týchto dokumentov a súčasne sa implementujú základy pre plánovanie výdavkov v strednodobom časovom horizonte s možnosťou konfrontovať plány samosprávy so skutočnosťou, t.j. prezentovať v rozpočtoch ciele (výkonnosť samosprávy) a monitorovať ich dosahovanie.

Programové rozpočtovanie je systém založený na plánovaní úloh a aktivít subjektov samosprávy v nadväznosti na ich priority a alokovanie disponibilných rozpočtových zdrojov do programov, s dôrazom na výsledky a efektívnosť vynakladania rozpočtových prostriedkov.

Inými slovami, programové rozpočtovanie je systém plánovania, rozpočtovania a hodnotenia, ktorý kladie dôraz na vzťah medzi verejnými rozpočtovými zdrojmi (rozpočet samosprávy) a očakávanými (plánovanými) výstupmi a výsledkami realizovaných činností, ktoré sú financované z rozpočtu subjektu samosprávy. Zavedenie programového rozpočtovania na úrovni samosprávy však neznamená rušenie platnej štruktúry a obsahu rozpočtov územnej samosprávy podľa zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Fakty a čísla o meste

Názov subjektu	Banská Bystrica
Okres	Banská Bystrica
Kraj	Banskobystrický
Počet obyvateľov	79 557 ¹

¹ Údaje sú k 31.12.2006

Analýza rozpočtového procesu

Analýza príjmov a výdavkov rozpočtu mesta

Tabuľka 1: Prehľad príjmov a výdavkov rozpočtu mesta v časovom rade

Rok	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	v tis. SKK	v tis. SKK	v tis. SKK	v tis. SKK	v tis. SKK	v tis. SKK	v tis. SKK
Rozpočet príjmov celkom	1 002 414	1 043 044	1 086 825	1 110 235	1 287 415	1 199 440	1 219 470
Rozpočet výdavkov celkom	899 958	858 744	1 086 825	1 110 235	1 287 415	1 199 440	1 219 470
Rozpočet saldo	102 456	184 300	0	0	0	0	0

Vývoj príjmov má v rokoch 2004 – 2008 rastúcu tendenciu (21,6% nárast).

Plán príjmov na roky 2009 a 2010 zaznamenáva pokles príjmov oproti roku 2008 a to z dôvodu predpokladaného poklesu nedaňových príjmov kapitálového rozpočtu.

V rokoch 2004 - 2008 výdavky zaznamenali nárast až 35,5%,. Napriek tomu mesto Banská Bystrica hospodáril v rokoch 2004 – 2005 s prebytkom. Rozpočet na roky 2008 – 2010 zostavilo Krajské mesto Banská Bystrica opäť ako vyrovnaný.

Existencia regulačného rámca

Banská Bystrica svoj rozpočtový proces riadi v súlade so **Zásadami rozpočtového hospodárenia**. Zásady rozpočtového hospodárenia je dokument, ktorý v samospráve upravuje rozpočtový proces mesta a organizácií zriadených mestom.

Zásady rozpočtového hospodárenia popisujú základné povinnosti jednotlivých účastníkov rozpočtového procesu. Rozpočtový proces a poradenstvo s ním spojené koordinuje Odbor ekonomiky a majetku. Účastníkmi rozpočtového procesu sú všetky organizácie zriadené mestom, Komisie mestského zastupiteľstva, Mestská rada ako aj Mestské zastupiteľstvo.

V rámci rozpočtového procesu jednotlivé útvary, ale aj poslanci predkladajú rozpočtové požiadavky s historickou zotrvačnosťou. V rámci rozpočtového procesu nie sú jasne stanovené úlohy, termíny a zodpovednosť.

Napriek tomu, že samospráva má zadefinovanú pôsobnosť jednotlivých subjektov v rozpočtovom procese, neexistuje jasný oficiálny harmonogram, ktorý stanovuje jednotlivé kroky prípravy a schvaľovania rozpočtu ako ani termíny týchto krokov.

Tabuľka 2: Zhrnutie kapitoly

	áno	nie
Existencia regulačného rámca rozpočtového procesu	X	
Existencia rozpočtového harmonogramu		X

Strategický rozmer v rozpočtovom procese

Mesto Banská Bystrica má podrobne vypracovanú všeobecnú stratégiu rozvoja mesta v nasledujúcich dokumentoch:

- a) **Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Banská Bystrica na roky 2007 – 2013,**
- b) **Rozvojový program mesta Banská Bystrica na roky 2008 – 2010 - 2014**

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Banská Bystrica na roky 2007 - 2010

Program sociálneho a hospodárskeho rozvoja mesta Banská Bystrica na roky 2007 - 2013 je strednodobý strategický dokument, ktorý definuje komplexnú predstavu o budúcnosti mesta a určuje smerovanie samosprávy zadefinované vo víziách. Vízie sú zväčša rozpísané do strategických, realizačných a horizontálnych cieľov. Vízie použité v dokumente síce prezentujú predstavu o ideálnej budúcnosti mesta, ale sú nadmieru popisné a v mnohých prípadoch skôr popisujúce bežné povinnosti samosprávy. Napriek množstvu realizačných a horizontálnych cieľov, veľká časť z nich je všeobecná a nemerateľná. **Obsah dokumentu je však využiteľný pri tvorbe programového rozpočtu.**

ANALÝZA PRVKOV PROGRAMOVÉHO ROZPOČTOVANIA/STRATEGICKÉHO PLÁNOVANIA:

Vízie

V dokumente je definovaných nasledovných 5 vízií, a to:

Vízia mesta Banská Bystrica

Banskú Bystricu formovať ako súčasť stredoslovenského metropolitného centra, ktoré bude využívať svoje ľudské, materiálne, prírodné a ekonomické zdroje na zvýšenie kvality života svojich občanov.

Mesto bude pôsobiť ako nástupné centrum cestovného ruchu, centrum školstva, kultúry, administratívy, podnikania, investovania a hospodárskeho rozvoja.

Vízia pre ekonomický rozvoj mesta Banská Bystrica

V Banskej Bystrici by mala byť o 30 rokov diverzifikovaná ekonomika, poskytujúca dostatok pracovných príležitostí pre všetky vrstvy obyvateľov. Banská Bystrica by mala byť administratívnym centrom, centrom služieb, cestovného ruchu a podnikania. Ekonomika mesta by sa mala opierať o tri piliere:

- *trvalé a udržateľné využitie prírodného, historického a kultúrneho bohatstva,*
- *informačné technológie a znalostnú ekonomiku,*
- *vhodnú infraštruktúru, dostupnosť a podnikateľské prostredie.*

Vízia pre mesto Banská Bystrica v oblasti ľudských zdrojov

Predstavou Banskej Bystrice je, že o 30 rokov bude lídrom regiónu stredné Pohronie v oblasti vzdelávania, kultúry, športu a zdravotníctva. Bude mestom, ktoré sa bude opierať o svoje tradície v týchto oblastiach a bude ďalej podporovať ich rozvoj.

Banská Bystrica bude mestom, v ktorom občania budú mať pozitívny vzťah k dlhodobému rozvoju mesta, ku kultúrnemu dedičstvu a k veciam verejným. Vzdelanie bude impulzom pre kultúru, zodpovednosť a zdravý životný štýl občanov mesta.

V Banskej Bystrici bude prúdiť dostatok potrebných a kvalitných informácií, ktoré budú obyvatelia aj inštitúcie využívať pre svoj rozvoj a pre rozvoj mesta. Komunikácia samosprávy s občanmi bude pravidelná, včasná, transparentná a zrozumiteľná. Občania a mestská samospráva sa budú vzájomne počúvať s vedomím, že len vzájomná spolupráca môže viesť k rozvoju mesta a je užitočná pre všetkých. Obyvatelia budú motivovaní k aktívnej spolupráci na rozvoji mesta a samospráva bude toto ich právo rešpektovať. Každý obyvateľ bude mať príležitosť uplatniť sa a budú vytvorené podmienky pre kvalitný život obyvateľov, ako aj návštevníkov mesta.

Vízia pre mesto Banská Bystrica v sociálnej oblasti

O 30 rokov budú mať občania Banskej Bystrice možnosť žiť kvalitný, slušný, dôstojný a bezpečný život. Preto by Banská Bystrica mala byť mestom:

- *atraktívnym pre život a čisté investície,*
- *bez technických a ľudských prekážok,*
- *so systémovou prácou pre rodinu,*
- *s dostupnými službami pre všetky skupiny obyvateľov,*
- *sociálne vyvážené, s infraštruktúrou pre duševnú, telesnú i sociálnu pohodu svojich občanov,*

- s možnosťami pre zosúladenie rodinného a pracovného života pre mladé rodiny,
- s dostatočnou pozornosťou mládeži a deťom v oblasti voľného času, informácií a poradenstva,
- s vytváraním pracovných príležitostí pre znevýhodnených ľudí na trhu práce,
- s dobrými podmienkami pre kontakt a služby smerom k sociálne odkázaným,
- s uplatňovaním sociálnych inovácií pre marginalizované skupiny obyvateľov – dôchodcov, chorých, zdravotne postihnutých, nezamestnaných, drogovu a inak závislých, menšiny, Rómov, ľudí v chudobe, neúplné rodiny a všetkých, ktorí sú odkázaní na pomoc druhých.

Vízia mesta Banská Bystrica pre oblasť životného prostredia a technickej infraštruktúry

O 30 rokov bude Banská Bystrica významnou súčasťou jedného z metropolitných centier Slovenska, vytvoreného v priestore Zvolenskej kotliny, s ťažiskami v sídelných centrách Banská Bystrica a Zvolen. Banská Bystrica bude čisté, bezpečné, zelené, zdravé a štýlové mesto, v ktorom budú uplatňované princípy trvalo-udržateľného rozvoja a využívané všetky možnosti, ktoré prináša moderná informačná spoločnosť. Bude v nej vytvorené prostredie podporujúce zdravie jej obyvateľov s neustále sa zvyšujúcou kvalitou ich života.

Chce zachovať to, čo je v Banskej Bystrici dobré a vytvoriť podmienky pre to, aby sa tu žilo a pracovalo lepšie ako dnes. Preto :

Banská Bystrica bude čisté mesto. To znamená, že tu bude fungovať environmentálne priaznivá doprava, ulice budú čisté po celý rok, čistá bude voda, na pitie, čisté budú vodné toky v meste i okolí, vzduch, na dýchanie. Budú podporovať mechanizmy na minimalizáciu vzniku odpadov, skvalitňovať systém oddeleného zberu zložiek komunálneho odpadu a hľadať možnosti pre ich využitie ako druhotných surovín. Budú chrániť zdroje čistých energií. Odstránia existujúce staré environmentálne záťaž.

Banská Bystrica bude zelené mesto. Budú sa starať o zeleň v meste, existujúce plochy verejnej a ochrannej zelene budú zachované a dostupné pre oddych, skvalitňovanie plôch verejnej zelene s príslušnou vybavenosťou bude ich cieľom. Budú si vážiť zeleň, prírodu okolo a budú vedieť, ako ju chrániť. Prírodný potenciál krajiny bude využitý pre rozvoj cestovného ruchu v súlade s podmienkami ochrany prírody a krajiny a jej ekologickej únosnosti.

Banská Bystrica bude bezpečné mesto. Bude tu bezpečné prostredie, bezpečná doprava.

Ludia sa budú cítiť bezpečne, pretože bude fungovať systém ochrany, prevencie, aj výchovy k starostlivosti o prostredie. Slová vandalizmus a kriminalita budú temer neznáme. Bude zabezpečená maximálna ochrana mesta pred povodňami.

Banská Bystrica bude zdravé mesto. Budú tu vytvorené lepšie podmienky na každodenný oddych občanov, zdravé pracovné prostredie, bývanie a športové aktivity v oblastiach masového, vrcholového i výkonnostného športu. Budú obmedzené zdroje hlukového zaťaženia v meste a realizované opatrenia na ochranu obyvateľov proti hluku zo statických zdrojov aj automobilovej dopravy. Bude vyriešená statická a dynamická doprava mesta vrátane podpory rozvoja nemotorovej dopravy. Budú vytvorené oddychové zóny s dôrazom na funkčné zelené zóny i oddychové vodné plochy.

Banská Bystrica bude mať svoj štýl. To znamená, že ju budú formovať tak, aby sa stala originálnym kultúrno-spoločenským a vzdelanostným centrom s charakteristickou atmosférou priaznivou pre rozvoj širokého spektra činností. Výstavba v meste bude racionálna, s úctou k histórii mesta. Historické centrum bude najvýznamnejšou historickou, estetickou a krajinnou hodnotou v prepojení na okolité urbanizované aj prírodné prostredie. Budú vytvorené podmienky na ochranu a zachovanie charakteristických črt krajiny a krajinný obraz mesta v súlade s Európskym dohovorom o krajine. Pamiatky budú rekonštruované a ochraňované. Mesto bude oživené drobnou architektúrou, so zachovaním a prezentovaním technických pamiatok. Hlavnou ambíciou vedenia mesta bude historické heslo: *Za živa v Bystrici, po smrti v nebi.*

Rozvojový program mesta Banská Bystrica na roky 2008 – 2010 - 2014

Rozvojový program mesta je spoločný dokument primátora mesta, zvolených poslancov mestského zastupiteľstva, zástupcov tretieho sektora a externých odborníkov na regionálnu a komunálnu politiku a definuje ich komplexnú predstavu o budúcnosti mesta v ekonomickej

a sociálnej oblasti. Mesto Banská Bystrica v Rozvojovom programe zadefinovalo programové ciele, ktoré hodlá v horizonte troch až šiestich rokov realizovať. **Dokument slúži aj ako argument pri zostavovaní rozpočtu.**

Dokument je využiteľný pri tvorbe programového rozpočtu, vid' časť obsahu aj v texte nižšie.

ANALÝZA PRVKOV PROGRAMOVÉHO ROZPOČTOVANIA/STRATEGICKÉHO PLÁNOVANIA:

1) URBANIZMUS

Základným rozvojovým dokumentom mesta sa stane nový odvážny územný plán. Jeho vizionárstvo napomôže cieľu byť prirodzeným lídrom regiónu a treťou metropolou Slovenska.

K tomu je potrebné:

- dopracovať a schváliť nový Územný plán Mesta Banská Bystrica
- na základe dohody s mestami a obcami ťažiskového priestoru Banská Bystrica – Zvolen spracovať urbanistickú štúdiu, ktorá vysloví línie tvorby tretieho metropolitného centra
- tvorbu kvalitného hierarchizovaného mestského prostredia
- revitalizáciu a pokračovanie v realizácii pešej zóny
- vytváranie predpokladov pre kvalitné obytné prostredie s prvkami a funkciami prídávajúcimi bohatosť ponúk
- prerokovať a schváliť Koncepciu rozvoja bývania

2) DOPRAVA

Zámer: Ekologicky orientovaný dopravný systém

Mesto ako organizmus musí mať funkčné „tepny“. V tomto prípade sú to kvalitné a kapacitné komunikácie navzájom pospájané do koncepcie logického celku. Banská Bystrica potrebuje aj s ohľadom na svoj pôdorys a konfiguráciu terénu fungujúci okružno – radiálny systém, ktorý bude dopĺňať vyriešená statická doprava, fungujúca verejná doprava a cieľavedome budovaná cyklistická doprava rešpektujúca možnosti. Preto treba:

- zrealizovať kroky k lepšiemu prejazdnosti komunikácií formou odstránenia bodových závad a úpravou krytu vozovky
- v MHD prehodnotiť výšku cestovného a poskytneme dotáciu najmä dôchodcom, študentom, ZŤP
- zrekonštruovať autobusové zastávky a postupne opraviť či dobudovať prístrešky pri zastávkach MHD
- zaviesť ekologickú trolejovú dopravu do systému MHD
- vytvoriť podmienky pre realizáciu vnútorného a vonkajšieho okruhu mesta, prepojenie diaľnice D1 a rýchlostných ciest R1 a R3, t.j. severný obchvat mesta
- postupne realizovať budovanie „malého“ mestského okruhu
- trvať na logickom napojení nadradených komunikácií na mestský systém
- zabezpečiť dostavbu Autobusovej stanice a prebudovanie na autobusový terminál
- podporovať budovanie a osádzanie „hnedých značiek“ k pamiatkam v meste
- riešiť parkovanie počas výstav a veľtrhov v okolí výstavného areálu

- na najfrekventovanejších úsekoch komunikácií uprednostniť realizáciu kruhových objazdov,
- upraviť úsek cesty od Švermovej ulice smerom k ZARESu a na Tajovského ul. s
- dobudovaním kruhového objazdu
- vybudovať zariadenia statickej dopravy na uliciach Tatranská ul. a Rudohorská ul.
- vybudovať nový most pre peších na zimný štadión
- vypracovať generel dopravy a pasportizáciu komunikácii na území mesta

3) ŽIVOTNÉ PROSTREDIE A ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Nosná musí byť myšlienka čistého a bezpečného mesta.

Životné prostredie

Zámer: Zdravé prostredie pre život, prácu a oddych

- zastabilizovať koryto potoka Bystrička a jeho brehov v spolupráci s povodím Hrona
- zrevitalizovať a obnoviť parky vrátane Mestského parku podľa najvhodnejšieho projektu prediskutovaného s občanmi a s čo najmenším zásahom do výzoru a funkčnosti
- zabezpečovať permanentnú starostlivosť o zeleň v meste
- vyriešiť správu mestských lesov s dôrazom na údržbu drevnej hmoty, tvorbu krajiny a rekreačnú funkciu lesa
- vypracovať Konceptiu tepelného hospodárstva mesta s cieľom diverzifikácie zdrojov
- pre ochranu vnútorného mesta proti povodňam iniciovať prípravu a realizáciu
- viacúčelového tunela
- zrekonštruovať koryto Rudlovského potoka tak aby nedochádzalo k zaplavovaniu a podmývaniu priľahlých pozemkov najmä v obytných zónach
- začať s postupným obnovovaním verejného osvetlenia na celých uliciach - výmena
- svietidiel za výkonnejšie a úspornejšie
- zintenzívniť čistenie mesta, vrátane sídlisk a ich vnútroblokov
- v rámci zimnej údržby budeme používať materiály s nízkou ekologickou záťažou na prostredie
- zrekonštruovať fontánu na Námestí SNP a fontány na území mesta

Odpadové hospodárstvo

Zámer: Efektívna a hospodárna likvidácia odpadov, ktorá by čo v najväčšej miere zodpovedala potrebám a predstavám každého občana s dôrazom na ochranu životného prostredia.

- v spolupráci so Stredoslovenskou vodárenskou spoločnosťou ukončiť realizáciu systému odkanalizovania mesta a čistenia odpadových vôd
- prehodnotiť financovanie odvozu pevného domového odpadu vrátane triedenia odpadov a likvidácie organických zložiek
- zaviesť plošné triedenie domového odpadu
- zabezpečiť recykláciu vybraných druhov odpadov
- vytvoriť podmienky pre spracovanie biologicky rozložiteľného odpadu

4) ŠKOLSTVO, MLÁDEŽ A ŠPORT

Školstvo a vzdelávanie

Zámer: Efektívne fungujúci výchovno-vzdelávací systém rešpektujúci potreby žiakov, s cieľom zabezpečiť najvyššiu možnú kvalitu výchovných a vzdelávacích služieb v ZŠ a MŠ.

- podporiť systém grantového financovania vzdelávacích a voľno-časových aktivít
- potvrdiť pozíciu Banskej Bystrice ako centra vzdelávania, kde na duchovnom poli budú hlavnú úlohu zohrávať Univerzita Mateja Belu, Akadémia umení, Slovenská zdravotnícka univerzita a Bankovní inštitút
- vytvoriť podmienky pre deti nadané a deti zo sociálne znevýhodneného prostredia
- zoptimalizovať sieť ZŠ a MŠ s cieľom zvýšenia kvality vzdelávania s prihliadnutím na hospodárske podmienky
- podporíme športové aktivity v oblasti školstva
- zasadiť sa o zachovanie Očného a rehabilitačného sanatória na Slnecnej ulici

Mládež a šport

Zámer: Podpora a rozvoj mestského športu pre všetky vekové kategórie so zreteľom na podporu športu mládeže.

- podporiť projekty na vybudovanie a rozšírenie siete cyklotrás, chodníkov pre korčuliarov a turistických chodníkov
- podporiť systém grantového financovania športových aktivít
- rozšíriť a skvalitníme oddychové zóny a športoviská
- podporiť dobudovanie strediska cestovného ruchu Králiky s cieľom prepojenia na stredisko cestovného ruchu Skalka
- podporiť dobudovanie strediska cestovného ruchu Selce - Čachovo s cieľom prepojenia na stredisko cestovného ruchu Šachtičky a na obec Špania Dolina
- vytvoriť podmienky pre realizáciu školských športových areálov
- vytvoriť podmienky pre rekonštrukciu školských športových areálov
- vybudovať detské ihriská a detské dopravné ihrisko
- podporovať šport s dôrazom na mládež
- podporovať plaveckú a korčuliarsku gramotnosť detí školského veku
- podieľať na spoluorganizovaní športových súťaží celoslovenského, európskeho a celosvetového charakteru

5) KULTÚRA

Zámer: Banská Bystrica ako kultúrne centrum na európskej úrovni pri trvalom zachovaní jej historickej jedinečnosti aj modernej súčasnosti.

- v spolupráci s podnikateľskou obcou podporiť projekty zamerané na rozvoj kultúry, umenia i kultúrnych inštitúcií
- podporovať budovanie a osádzanie „hnedých značiek“ k pamiatkam v meste
- potvrdiť pozíciu Banskej Bystrice ako centra regiónu kultúry a cestovného ruchu
- vytvoriť podmienky pre duchovný život v meste
- zachovať historické tradície, ktoré charakterizujú mesto

- zrekonštruovať Kultúrny dom v Podlaviciach za účelom jeho využitia ako kultúrneho strediska
- podporiť činnosť knižnice Mikuláša Kováča s dôrazom na zachovanie jeho stredísk najmä na Sídlišku
- rozšíriť tradície radvanského jarmoku na väčší a kultúrne atraktívnejší rozmer
- spolupodieľať sa na významných kultúrnych festivaloch
- zatraktívniť mesto Banská Bystrica turistickým vláčikom
- zapojiť sa do súťaže o získanie titulu „Hlavné mesto európskej kultúry“ pre rok 2013

6) SOCIÁLNA STAROSTLIVOSŤ

Zámer: Skvalitnenie života sociálne slabších, občanov so zdravotným postihnutím a dôchodcov.

Mesto Banská Bystrica v sociálnej oblasti bude poskytovať podporu a rozvoj podmienok pre dôstojnú životnú úroveň občanov v meste. V oblasti politiky zamestnanosti mesto bude realizovať politiku podporujúcu rast udržateľnej zamestnanosti pre všetky skupiny obyvateľov, s dôrazom na občanov ťažko umiestniteľných na trhu práce. Pozornosť bude venovaná integrácii znevýhodnených skupín občanov (občania zo zdravotným postihnutím, občania zo sociálne znevýhodneného prostredia) do života spoločnosti.

Mesto bude rozvíjať a podporovať programy na podporu rodiny s dôrazom na preventívne programy.

Vzhľadom na starnutie populácie zvýšená pozornosť bude venovaná programom podpory pre starších občanov. V rámci realizácie programov sa bude uplatňovať princíp rovnosti príležitostí.

Banská Bystrica - mesto (anjel) rodiny

- vybudovať systém včasného záchytu problému v rodine, rozšíriť a zefektívniť služby pre rodiny, zosieťovať spoluprácu inštitúcií zameraných na rodinu
- rozšíriť sieť komunitných centier a poradenských centier
- pristúpiť k riešeniu problematiky bezdomovcov
- vytvoriť systém motivačných prvkov na aktivizáciu rodiny, vytvoríme systém podpory pre rodiny s nízkymi príjmami

Banská Bystrica - mesto bez bariér

- zvýšiť kvalitu života občanov so zdravotným postihnutím (ale aj mamičiek s kočíkmi) odstránením fyzických bariér a zvýšením dostupnosti niektorých častí mesta a objektov poskytujúcich verejno-prospešné služby
- pripraviť projekt bezbariérovosti v meste
- podporiť tvorbu chránených dielní, chránených pracovísk, sociálnych podnikov
- skvalitniť a rozšíriť sociálne služby pre občanov so zdravotným postihnutím
- vytvoriť podmienky pre chránené bývanie

Banská Bystrica - mesto seniorov začlenených do Európy

- seniori s právom na dôstojný a plnohodnotný život v starobe - zaviesť systémové podpory pre starších občanov na zlepšenie ich sociálnej situácie
- akadémia európskeho seniora - zaviesť program celoživotného vzdelávania so zameraním na spoločenské postavenie seniorov
- rozšíriť sieť klubov dôchodcov so zameraním na ich záujmové aktivity
- skvalitniť a rozšíriť sieť sociálnych služieb s dôrazom na komplexnosť poskytovaných služieb - sociálno-zdravotných - pre starších občanov (zariadenia poskytujúce služby bývania - penzióny, chránené bývanie pre starších občanov, zariadenia opatrovateľských služieb, domovy dôchodcov a pod.)

7) PORIADOK A BEZPEČNOSŤ

Zámer: Bezpečné mesto pre občanov aj návštevníkov, ochrana majetku, životného prostredia 24 hodín denne.

- mesto musí byť bezpečné a čisté
- zosúladiť prácu policajtov tak, aby sme ľuďi zbavili strachu z násilia a zločinu
- rozšíriť bezpečnostný kamerový systém
- prijať opatrenia na zlepšenie technického vybavenie Mestskej polície
- klásť dôraz na preventívne pôsobenie policajtov v mestských častiach
- policajti sa zamerajú aj na čistotu v meste, čierne skládky, „venčenie psov“ a pod.

8) MANAŽMENT A MESTSKÝ ÚRAD

Zámer: Flexibilne fungujúca, transparentná samospráva, plánujúca trvaloudržateľný rozvoj mesta a reagujúca na potreby svojich občanov, podnikateľov a návštevníkov mesta.

- zaviesť systém manažmentu kvality podľa normy ISO 9001:2000 a tým vytvoriť podmienky pre zefektívnenie činnosti mestského úradu
- zmeniť spôsob komunikácie s obyvateľmi mesta tak, aby sa z mestského úradu stal klientsky orientovaný úrad
- vytvoriť systém na riešenie akútnych podnetov od obyvateľov mesta podávaných prostredníctvom elektronických služieb (MMS, SMS, e-mail a pod.)
- zvýšiť kvalifikáciu zamestnancov mesta v súvislosti s výkonom pracovných úloh zavedením systému dlhodobého odborného vzdelávania zamestnancov
- vytvoriť podmienky pre umiestnenie najviac vyžadovaných služieb obyvateľov priamo v budove mestského úradu

9) BYTOVÁ VÝSTAVBA

Zámer: Koncepcia rozvoja bytovej výstavby s cieľom zabezpečiť flexibilné služby mesta na trhu s bytmi a trvaloudržateľný rozvoj mesta.

- zabezpečiť výstavbu nájomných bytov nižšieho štandardu za podpory ŠFRB
- zabezpečiť revitalizáciu bytového fondu s cieľom zefektívniť jeho prevádzku a tým znížiť náklady a zvýšiť štandard bývania
- v spolupráci so zahraničným investorom začať s výstavbou cenovo dostupných nájomných bytov
- podporiť výstavbu malometrážnych bytov pre starších občanov či jednočlenné domácnosti

10) VZŤAHY S VEREJNOSŤOU, INFORMAČNÝ A KOMUNIKAČNÝ SYSTÉM

Zámer: Banská Bystrica ako metropola stredného Slovenska a vstupná brána do sveta informácií o regióne.

- dosiahnuť vysoký stupeň otvorenosti informovania obyvateľov a podnikateľov v meste prostredníctvom
 - graficky a obsahovo inovovanej oficiálnej web - stránky mesta spolu s najvhodnejšími jazykovými mutáciami a s odkazmi na najdôležitejšie inštitúcie pôsobiace v meste
 - rozvoja geografického informačného systému (GIS portál) s konečným cieľom
 - rozšírenia ponuky elektronických služieb obyvateľom mesta
 - inovovaných Radničných novín
 - obnovených informačných tabúl, máp mesta a informačných kioskov
- osadiť viac informačných tabúl rozmiestnených na sídliskách a v mestských častiach
- zaviesť bezplatné bezdrôtové internetové pripojenie (WiFi) v I. fáze na Námestí SNP a v II. fáze vo vybratých lokalitách mesta
- v spolupráci s poradným orgánom MsZ - Komisiou pre mediálnu a informačnú činnosť a odborníkmi z mediálnej oblasti zriadiť mestský rozhlas a výrazne podporíme mestské audio a audiovizuálne médiá
- zaviesť komplexný informačný systém mesta vo všetkých volebných obvodoch
- vypracovať „dizajn manuál mesta“ s cieľom zavedenia jednotného vizuálneho štýlu
- mesta na tlačovinách, označeniach, propagačných materiáloch a informačných nosičoch
- zabezpečiť propagáciu a budovanie „imidžu“ mesta prostredníctvom kvalitných informačných nosičov
- vypracovať nový systém členenia mestských častí a volebných obvodov
- vytvoriť priestor pre zakladanie a fungovanie občianskych rád

11) PROJEKTY

Zámer: Využiť, v čo najväčšej možnej miere, mimorozpočtové zdroje financovania so zameraním sa na prostriedky z fondov EÚ a EHS.

- zabezpečiť mestu investície zo zahraničia, prostriedky na vybudovanie priemyselných parkov a tým aj prácu pre občanov
- s podporou Vlády SR dosiahnuť, aby sa do Banskej Bystrice orientovali aj investičné stimuly a prostriedky na rozvoj z európskych fondov
- s podporou súkromných investorov pracovať na vzniku logistického či priemyselného parku
- vytvoriť podmienky pre vznik 3. metropolitného centra Slovenska
- podporovať všetky pozitívne investičné zámery domácich a zahraničných podnikateľov a investičné aktivity mesta
- vlastnícky a majetkovoprávne vysporiadať pozemky pod priemyselným parkom a iné pozemky nutné pre rozvoj mesta
- v spolupráci s BBSK podporovať začlenenie Mesta Banská Bystrica do Zoznamu lokalít svetového kultúrneho dedičstva UNESCO ako „baníckeho mesta“ spolu s ďalšími mestami a obcami s touto históriou

12) ZAHRANIČNÉ VZŤAHY

Zámer: Rozvoj a upevňovanie obojstranných partnerských vzťahov medzi Mestom Banská Bystrica a partnerskými európskymi mestami s orientáciou na spoločné aktivity a projekty.

Mesto Banská Bystrica patrí medzi mestá s najväčším počtom partnerských miest v

zahraničí. Svedčí to o jeho otvorenosti, ochote spolupracovať a učiť sa nové veci. Napriek tomu mesto deklaruje ochotu a snahu hľadať vzťahy a družby v zahraničí i naďalej. Preto:

- vhodne prehodnotiť partnerské zmluvy, obnoviť rokovania práve tam, kde je kontakt
- menej intenzívny
- podporovať dvojstranné alebo viacstranné stretnutia v rámci existujúceho alebo budúceho uzavretia družobného partnerstva miest
- vytvárať tematické siete medzi partnerskými mestami

Tabuľka 3: Zhrnutie kapitoly

	áno	nie	čiastočne
Existencia strategických dokumentov	X		
Existencia vízie	X		
Využitelnosť vízie pre projekt			X
Existencia zámerov	X		
Využitelnosť zámerov pre projekt			X
Existencia cieľov	X		
Využitelnosť cieľov pre projekt			X
Existencia merateľných ukazovateľov		X	
Využitelnosť merateľných ukazovateľov pre projekt		X	

Rozpočtový proces² a zodpovednosti

Proces prípravy rozpočtu prebieha v Banskej Bystrici návykovo. Samospráva nemá spracovaný presný rozpočtový harmonogram.

Organizačný poriadok MsÚ Banskej Bystrice dost' podrobne stanovuje náplň činností jednotlivých organizačných zložiek Mestského úradu v Banskej Bystrici. Úlohami týkajúcimi sa prípravy rozpočtu a definovania zodpovednosti pri jeho tvorbe sa však nezaobrá.

Mesto Banská Bystrica zverejňuje okrem klasického rozpočtu aj výdavkovú časť rozpočtu v podobe tzv. Akciového rozpočtu jednotlivých správcov. Akciový rozpočet rozdeľuje výdavkovú časť rozpočtu podľa jednotlivých referátov, Mestskej polície, ako aj príspevkov organizáciám zriadených mestom. Podrobnejšie popisuje jednotlivé aktivity výdavkovej časti rozpočtu mesta.

Štruktúra Akciového rozpočtu, ako aj jeho výpovedná hodnota predstavujú podstatné priblíženie výdavkovej časti rozpočtu obyvateľom mesta. Na základe analýzy Akciového rozpočtu majú občania lepšiu predstavu čo samospráva robí a aspoň kto má za realizáciu jednotlivých aktivít zodpovednosť.

Úlohy účastníkov rozpočtového procesu

Na rozpočtovom procese samosprávy sa zúčastňujú všetky odborné útvary mestského úradu, organizácie zriadené/založené mestom, komisie mestského zastupiteľstva, mestská rada, ako aj mestské zastupiteľstvo.

Jednotlivé odborné útvary mestského úradu sú v súvislosti s tvorbou a zmenami rozpočtu povinné zabezpečiť a predkladať odboru ekonomiky a majetku podklady a ďalšie písomnosti potrebné pre spracovanie a zmeny rozpočtu mesta.

² Rozpočtový proces = príprava rozpočtu, realizácia rozpočtu, úpravy, monitorovanie a hodnotenie.

Odborné útvary vypracúvajú alternatívne návrhy rozpočtu s určením prioritných úloh, ktoré je potrebné v danom roku zabezpečiť, a to tak, aby v rámci celkového rozpočtu mesta bolo možné tento zostaviť ako vyrovnaný.

Pri spracúvaní polročnej správy k hospodáreniu mesta a k záverečnému účtu mesta jednotlivé odborné útvary musia predkladať správu o plnení rozpočtu vo vecnom a číselnom vyjadrení. Správy o plnení rozpočtu sú útvary povinné predkladať aj na základe požiadaviek vedenia mimo polročnej správy.

Pri neplánovaných výdavkoch a mimorozpočtových príjmoch sú útvary v rámci svojho rozpočtu povinné operatívne predkladať návrhy na zmenu rozpočtu a tieto realizovať rozpočtovými opatreniami.

Požiadavky na zmeny rozpočtu jednotlivé útvary predkladajú na požadovanom tlačive aktuálne podľa potreby, ale vždy najneskôr v termíne určenom odborom ekonomiky a majetku.

Odbor ekonomiky a majetku koordinuje rozpočtový proces a poskytuje poradenstvo v súvislosti s rozpočtovým procesom. Sumarizuje jednotlivé požiadavky na rozpočet mesta, koriguje výdavkovú časť rozpočtu v spolupráci s odbornými útvarmi tak, aby návrh a plnenie rozpočtu mesta a bežného rozpočtu bol vyrovnaný. Následne posudzuje opodstatnenosť návrhov na zmeny rozpočtu predložených jednotlivými útvarmi hlavne z pohľadu krytia výdavkov celkovými dosiahnutými príjmami a zosumarizované návrhy na zmenu rozpočtu, ako aj zmeny na základe analýzy plnenia rozpočtu predkladá na schválenie.

V procese vyhodnocovania sumarizuje podklady z odborných útvarov a spracováva polročnú správu a záverečný účet mesta

Organizácie zriadené mestom predkladajú návrhy svojich rozpočtov v určenom termíne a rozsahu. V prípade potreby predkladajú zmeny svojho rozpočtu v určenom termíne a forme. V procese vyhodnocovania predkladajú polročnú a koncoročnú správu o svojom hospodárení v určenom termíne a forme.

Komisie MsZ pojednávajú o návrhoch a zmene rozpočtu v rámci svojej pôsobnosti, odporúčajú vybrané priority, ktoré vyplývajú z posúdenia požiadaviek a navrhujú koncepčné riešenia problémov mesta týkajúcich sa ich oblastí.

Finančná komisia sa podieľa na spracovaní návrhu rozpočtu mesta podľa priorít určených komisiami MsZ, navrhuje opatrenia na zabezpečenie rozpočtu mesta a vyjadruje sa k polročnej správe a záverečnému účtu mesta.

Mestská rada prerokováva predložený návrh rozpočtu mesta, prípadne zmeny rozpočtu, prerokováva polročnú správu a záverečný účet mesta.

Mestské zastupiteľstvo schvaľuje po prerokovaní v Mestskej rade rozpočet mesta, vrátane pozmeňujúcich návrhov, prípadné zmeny rozpočtu. Prerokováva polročné správy, kontroluje plnenie rozpočtu a schvaľuje prerokovaný záverečný účet mesta.

Za efektívne a hospodárne využívanie rozpočtových prostriedkov zodpovedajú vedúci zamestnanci odborných útvarov mestského úradu, riaditelia príspevkových a rozpočtových organizácií a náčelník Mestskej polície.

Tabuľka 4: Zhrnutie kapitoly

	áno	nie	čiastočne
Existencia zámerov, cieľov, ukazovateľov v rozpočte		X	
Uplatňovanie strategického rámca v rozpočtovom procese			X
Existencia jasných úloh v rozpočtovom procese			X
Existencia jasných zodpovedností v rozpočtovom procese			X

Existencia jasných termínov v rozpočtovom procese		X	
Existencia monitorovania rozpočtu aj z hľadiska iného ako finančného			X
Existencia hodnotenia rozpočtu aj z hľadiska iného ako finančného			X

Organizačná štruktúra

Na čele mesta Banská Bystrica je primátor mesta, pod ktorého priamo patrí kancelária primátora mesta a referát krízového riadenia. Na čele mestského úradu je prednosta, ktorý úrad vedie a organizuje jeho prácu. Prednostovi patrí Kancelária prednostu úradu a úrad riadi prostredníctvom 6 odborov a 21 referátov:

1. Odbor vnútorných vecí
 - 1.1. Referát organizačno – právny
 - 1.2. Referát prevádzkovo – technický
 - 1.3. Referát prvého príjmu
 - 1.4. Referát informatiky
 - 1.5. Referát závodného stravovania
2. Odbor ekonomiky a majetku
 - 2.1. Referát finančných vzťahov
 - 2.2. Referát daní a poplatkov
 - 2.3. Referát evidencie a správy majetku mesta
3. Odbor komunálnych vecí
 - 3.1. Referát komunálnych vecí
 - 3.2. Referát životného prostredia
 - 3.3. Referát dopravy a podnikateľských činností
4. Odbor rozvoja a výstavby
 - 4.1. Referát rozvoja mesta
 - 4.2. Referát výstavby – Stavebný úrad
 - 4.3. Referát dopravných stavieb
 - 4.4. Referát investičný
5. Odbor školstva, kultúry a športu
 - 5.1. Referát vzdelávania – Školský úrad
 - 5.2. Referát kultúry a športu
6. Odbor starostlivosti o obyvateľa
 - 6.1. Referát sociálnej pomoci
 - 6.2. Referát sociálnych a zdravotníckych služieb
 - 6.3. Referát matriky a evidencie – Matričný úrad

Organizácie zriadené mestom

Rozpočtové organizácie

- Útvar hlavného architekta mesta Banská Bystrica

Príspevkové organizácie

- Záhradnícke a rekreačné služby mesta Banská Bystrica
- Park kultúry a oddychu v Banskej Bystrici

Organizácie založené mestom

1. Dopravný podnik mesta Banská Bystrica
Právna forma: Akciová spoločnosť
Majetková účasť Mesta Banská Bystrica: 100 %
2. Bytový podnik mesta Banská Bystrica
Obchodné meno: BPM s.r.o.
Právna forma: Spoločnosť s ručením obmedzeným
Majetková účasť Mesta Banská Bystrica: 100 %
3. MBB (obchodná činnosť)
Obchodné meno: MBB a.s.
Právna forma: Akciová spoločnosť
Majetková účasť Mesta Banská Bystrica: 100 %
4. Mestské lesy
Obchodné meno: Mestské lesy s.r.o.
Právna forma: Spoločnosť s ručením obmedzeným
Majetková účasť Mesta Banská Bystrica: 100 %
5. Dom kultúry SKC
Obchodné meno: Dom kultúry SKC s.r.o.
Právna forma: Spoločnosť s ručením obmedzeným
Majetková účasť Mesta Banská Bystrica: 41 %
6. BIC Banská Bystrica (administratívno – ekonomická činnosť)
Obchodné meno: BIC Banská Bystrica, s.r.o.
Právna forma: Spoločnosť s ručením obmedzeným
Majetková účasť Mesta Banská Bystrica: 45 %

7. Banskobystrická energetická spoločnosť

Obchodné meno: BBES, a.s.

Právna forma: Akciová spoločnosť

Majetková účasť Mesta Banská Bystrica: 34 %

8. Stredoslovenská vodárenská spoločnosť

Obchodné meno: Stredoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s.

Právna forma: Akciová spoločnosť

Majetková účasť Mesta Banská Bystrica: 10,77 %

9. Tatra Air ("Hron Air") cestovná agentúra

Obchodné meno: Tatra Air a.s.

Právna forma: Akciová spoločnosť

Majetková účasť Mesta Banská Bystrica: 1,38 %

10. Neinvestičný fond Moje mesto Banská Bystrica

Zriaďovateľom fondu je Mesto Banská Bystrica.

Účelom založenia neinvestičného fondu je rozvoj a ochrana duchovných hodnôt, ochrana a tvorba životného prostredia, zachovanie prírodných a kultúrnych hodnôt, ochrana a podpora zdravia a vzdelania a rozvoj sociálnych služieb.

11. Komunitná nadácia Zdravé mesto

Majetková účasť Mesta Banská Bystrica: 100 %

12. Agentúra podporovaného zamestnávania

Majetková účasť Mesta Banská Bystrica: 98 %

13. BI a TC Banská Bystrica

Názov združenia: Podnikateľský inkubátor a Technologické centrum Banská Bystrica

Majetková účasť Mesta Banská Bystrica: 50 %

Záver a plán práce

V rámci projektu budú pre mesto Banská Bystrica zrealizované všetky štandardné výstupy projektu.

Príloha 1 - zoznam odkazov na webe

1. Hlavná stránka mesta :

www.banskabystrica.sk

2. Strategické dokumenty:

[Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Banská Bystrica na roky 2007 - 2010](#)

http://www.banskabystrica.sk/index.php?id_menu=31402

3. Rozpočtový proces :

http://www.banskabystrica.sk/index.php?id_menu=4738

Príloha 2 – kontakty na účastníkov projektu za subjekt samosprávy

Útvar	Zamestnanci (mená)	Vedúci útvaru (meno)	Telefón	Mobil	Email
Odbor ekonomiky a majetku		Ing. Beata Farkašová	048/ 4330 200		farkasova@banskabystrica.sk
Referát finančných vzťahov		Beáta Dovalová	048/ 4330 210		dovalova@banskabystrica.sk
Referát daní a poplatkov		Mgr. Viera Dudíková	048/ 4330 230		dudikova@banskabystrica.sk
Referát evidencie a správy majetku mesta		Momentálne neobsadené	048/ 4330 260		
Odbor vnútorných vecí		Ján Páleš	048/ 4330 300		pales@banskabystrica.sk
Odbor komunálnych vecí		JUDr. Ivan Matejko	048/ 4330 600		matejko@banskabystrica.sk
Odbor rozvoja a výstavby		Ing.arch. Ľubomír Keleman	048/ 4330 400		keleman@banskabystrica.sk
Referát rozvoja mesta		Ing. arch. Pavel Bugár	048/ 4330 440		bugar@banskabystrica.sk
Referát dopravných stavieb		Ing. Milan Ozdinec	048/ 4330 430		ozdinec@banskabystrica.sk
Referát životného prostredia		Ing. Beata Kostúrová	048/4330 450		kosturova@banskabystrica.sk
Odbor školstva, kultúry a športu		PaedDr. Jana Sýkorová	048/ 4330 500		sykorova@banskabystrica.sk

Referát vzdelávania - Školský úrad		Mgr. Margita Karaková	048/ 4330 510		karakova@banskabystrica.sk
Referát kultúry a športu - vedúca		Jana Pelikánová	048/ 4330 524		pelikanova@banskabystrica.sk
Odbor starostlivosti o obyvateľa		Ing. Mária Filipová	048 / 4330 700		filipova@banskabystrica.sk
Referát sociálnych a zdravotníckych služieb		Beata Styková	048/ 4330 730		bstykova@banskabystrica.sk
Referát sociálnej pomoci		Mgr. Karol Langstein	048/ 4330 710		langstein@banskabystrica.sk